

**Saimnieciski nozīmīgo meža koku
sugu selekcijas pētījumi
kvalitatīvu, produktīvu un
ģenētiski daudzveidīgu mežaudžu
atjaunošanai**

Arnis Gailis

Izpildītie darbi

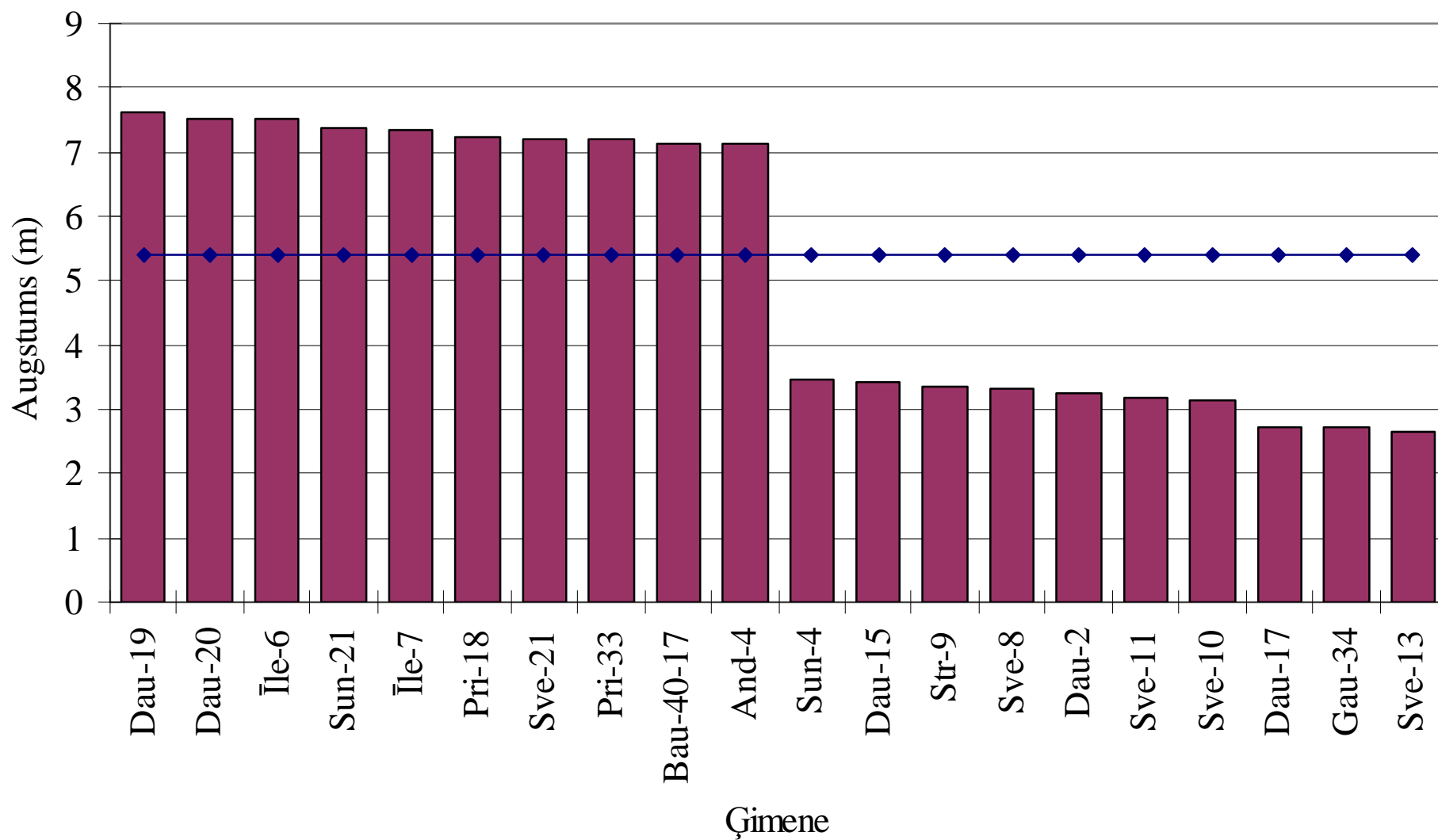
- Pēcnācēju pārbaužu izmēģinājumu stādījumu izvērtēšana
- Pēcnācēju pārbaužu izmēģinājumu stādījumu ierīkošana, sēklu paraugu sagatavošana, stādāmā materiāla audzēšana izmēģinājumu stādījumu ierīkošanai un hibridizācijas veikšana
- Pluskoku atlase un izvērtēšana selekcijas materiāla papildināšanai
- Zinātnisko nodrošinājumu konsultāciju sniegšana un priekšlikumu sagatavošana uzņēmuma sēklkopības nozares attīstībai

Rezultāti

Turpinot bērza brīvapputes ģimeņu pēcnācēju pārbaužu stādījuma Nr. 54 (637 ģimenes no 25 mežaudzēm un Limbažu bērza sēklu plantācijas) izvērtēšanu:

**SAIMNIECISKI NOZĪMĪGO MEŽA KOKU SUGU SELEKCIJAS PĒTĪJUMI KVALITATĪVU,
PRODUKTĪVU UN ĢENĒTISKI DAUDZVEIDĪGU MEŽAUDŽU ATJAUNOŠANAI**

**SAIMNIECISKI NOZĪMĪGO MEŽA KOKU SUGU SELEKCIJAS PĒTĪJUMI KVALITATĪVU,
PRODUKTĪVU UN ĢENĒTISKI DAUDZVEIDĪGU MEŽAUDŽU ATJAUNOŠANAI**

Nr.p.k.	Ģimene	Pārākums pār izmēģinājuma vidējām vērtībām,%			
		Augstums	Defektu skaits	Zara diametrs	Zara leņķis
1	Dau-31	30,2	21,2	2,2	6,3
2	Zil-3	29,6	18,0	-11,0	6,7
3	Bau-40-17	31,3	14,9	-5,1	11,7
4	Bau-40-19	23,8	14,1	3,7	-4,3
5	Ābe-30	25,6	13,4	10,4	3,5
6	Sve-25	27,3	11,8	0,1	-0,3
7	Īle-7	35,1	8,7	-3,2	2,2
8	Dau-7	28,7	8,7	-25,0	4,7
9	Sve-21	32,7	8,7	-4,2	-5,8
10	Gau-1	24,1	5,5	-13,4	8,8

Ieguvumi:

1. atlasītas vērtīgākās ģimenes un kloni jaunu meža reproduktīvā materiāla ieguves avotu veidošanai un selekcijas darba turpināšanai;
 2. informācija par bērza populāciju struktūru Latvijā.
-

SAIMNIECISKI NOZĪMĪGO MEŽA KOKU SUGU SELEKCIJAS PĒTĪJUMI KVALITATĪVU,
PRODUKTĪVU UN ĢENĒTISKI DAUDZVEIDĪGU MEŽAUDŽU ATJAUNOŠANAI

Turpinot parastās priedes
pēcnācēju pārbaužu stādījumu
izvērtēšanu (analizēti 7
brīvapputes un kontrolēto
krustojumu eksperimentālie
stādījumi):

1. atlasīts materiāls klonu izvēlei 3. kārtas sēkļu plantāciju ierīkošanai (krustojumu kombinācijas Ma11×-, Ma12×+, Ma13×Mis, Ma15×Ka, Ma16×Ku, eksperiments Nr. 27; Tu18 eksperiments Nr. 612; 10 Misas ģimenes, eksperimenti Nr. 30, 31, 32);
2. atlasīts materiāls, kuru analizējot kopsakarībās ar citu eksperimentu datiem, varēs izmantot klonu izvēlei sēkļu plantāciju ierīkošanai;
3. atlasīts turpmākajam selekcijas darbam vērtīgs materiāls

Rezultāti

- ierīkoti parastās priedes, parastās egles un kārpainā bērza brīvapputes ģimeņu un sēklu plantāciju klonu, kā arī hibrīdapšu klonu pēcnācēju salīdzinošie stādījumi (~60 ha)

Rezultāti

- uzsākta pārbaudīto un atlasīto vecāku koku kontrolētā krustošana parastajai priedei

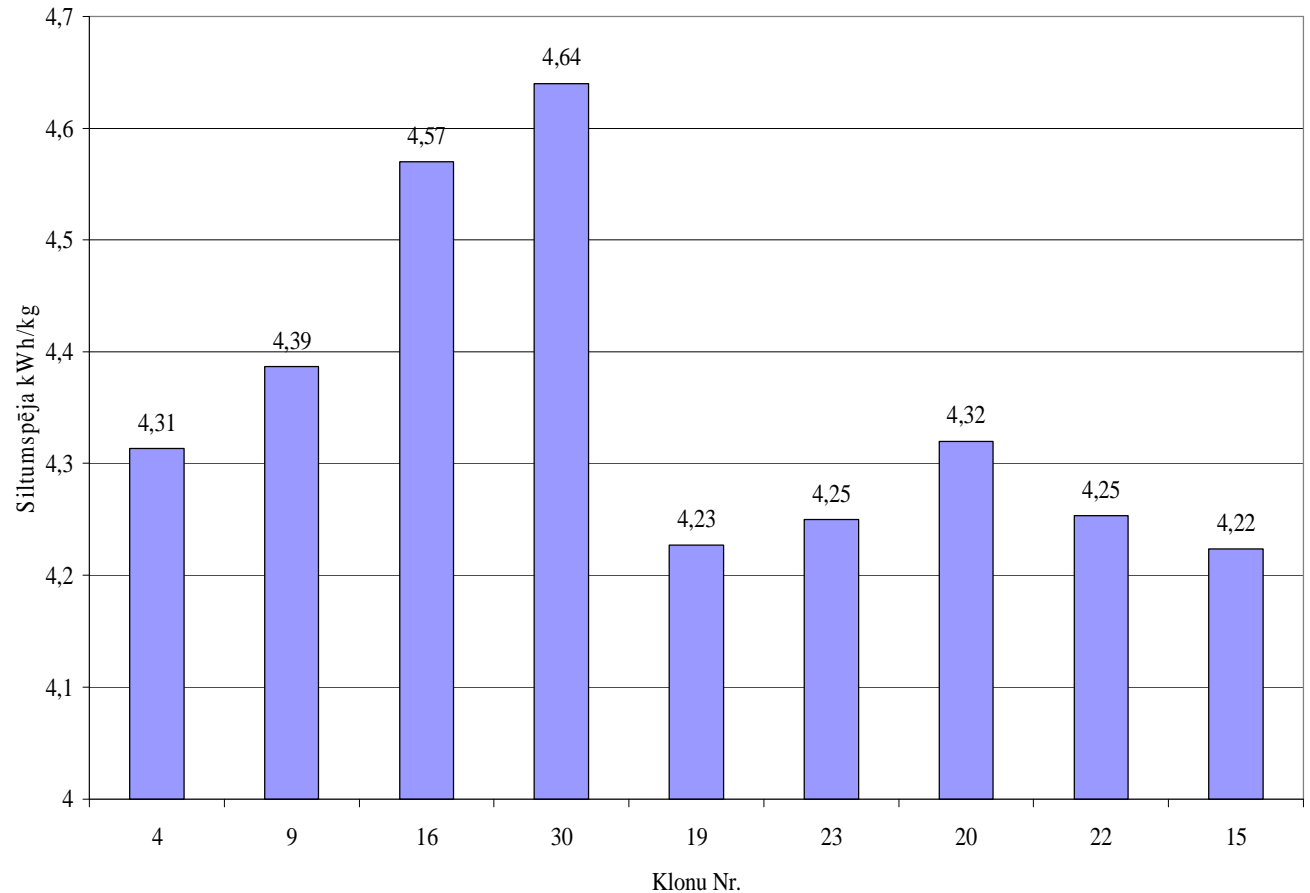

Rezultāti

- turpināta hibrīdapšu koksnes mehānisko un ķīmisko īpašību izpēte (sadarbībā ar LVKĶI projektu „Latvijas tievkoksnes un pārstrādes produktu tehnoloģiskās īpašības un to uzlabošana”)

Rezultāti

- uzsākta hibrīdapšu
koksnes
siltumspējas izpēte

Rezultāti

- turpināta hibrīdapšu klonu kolekcijas papildināšana
- veikta klonu pārbaude pavairošanas iespējām *in vitro*
- turpināta hibrīdapšu klonu *in vitro* aukstumuzglabāšanas izpēte
- turpināta jaunu taksonu ievadīšana *in vitro*

Rezultāti

- sagatavots rūpnieciski pavairojamo hibrīdapšu klonu ģenētiskais raksturojums ar molekulāro marķieru metodi
- uzsākta egļu klonu identificēšanas metodikas ar molekulāro marķieru analīzes metodēm apguve

Rezultāti

- veikta selekcijas materiāla papildināšana, turpinot parastās priedes un parastās egles pluskoku atlasīšanu un vērtēšanu
-

Rezultāti

- sniegtas konsultācijas un sagatavoti priekšlikumi par pētniecisko līgumdarbu laikā gūto zināšanu un atziņu pielietošanu uzņēmuma darbībā
- sagatavota aktualizēta informācija un iesniegta Pasūtītājam par Eiropas valstu selekcionāru un ģenētiķu jaunākajiem sasniegumiem
- veikta LVM personāla apmācība

Pētījumus veic un darbus izpilda:

LVMI “Silava”

Ā. Jansons, D. Ruņģis, D. Auzenbaha, M. Zeps, G. Matjušonoks, J. Augustovs, A. Purviņš, I. Veinberga, A. Gaile, I. Zariņa, A. Lazdiņš, V. Šķipars, L. Bleidele, A. Gailis

Lauka un laboratorijas darbi, datu ievade – mežsaimniecības tehniķi,
Meža fakultātes studenti, vidusskolnieki

Koksnes izpēte LVKĶI Celulozes laboratorija – A. Treimanis

Izmēģinājumu stādījumu ierīkošana, stādu audzēšana, stādījumu kopšana un uzturēšana Zinātniskajos mežos – MPS E. Šmukstelis, K. Banis, J. Putns, S. Nēgele

Konsultants Dr. Silv. Imants Baumanis